

Kjernekraftutvalget

kjernekraftutvalget@ed.dep.no

Oslo, 30.06.2025

Skriftlige innspill til Kjernekraftutvalget for utredning av kjernekraft som mulig kraftkilde i Norge.

Samfunnsbedriftene Energi og IKT er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for nær 40 energikonsern, som dekker hele verdikjeden – fra produksjon av vindkraft, solkraft, vannkraft og fjernvarme, til distribusjon og omsetning av strøm.

Innledning

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til kjernekraftutvalgets arbeid. Våre tilbakemeldinger konsentrerer seg om to hovedområder:

- 1. Norges behov for mer kraft – og hvilken rolle kjernekraft kan spille i fremtidens energisystem og energimiks**
- 2. Kompetanse- og ressursbehov ved etablering og drift av kjernekraft i Norge**

Norges behov for mer kraftproduksjon – hvilken rolle kan kjernekraft spille?

Det er bred enighet om at Norge står overfor et stort behov for økt kraftproduksjon i årene fremoversom følge av elektrifisering, og utfasingen av fossil energi. . Skal vi nå klimamålene og målet om vekst i eksisterende og ny industri, må vi få på plass mer fornybar og utslippsfri. Samfunnsbedriftene Energi og IKT mener at dette behovet må møtes med en teknologinøytral tilnærming, der alle aktuelle fornybare teknologier vurderes. Det innebærer at også kjernekraft må vurderes og det må utvikles et bedre kunnskapsgrunnlag for fremtidige beslutninger.

Kjernekraft, både i form av små modulære reaktorer (SMR) og mer tradisjonelle større anlegg, har egenskaper som gjør teknologien interessant. Kjernekraft gir stabil grunnlast, er arealeffektiv, medfører begrensede naturinngrep og innebærer lave klimagassutslipp.

Det haster med ny kraftproduksjon, men med dagens teknologimodenhet og regulatoriske rammer, tror vi likevel at kjernekraft i Norge tidligst vil kunne spille en reell rolle etter 2030..

I et kortsiktig perspektiv er det derfor viktig å prioritere teknologier som er raskere og rimeligere å bygge ut. Her peker særlig landbasert vindkraft, opprusting av eksisterende vannkraftverk, utbygging av solkraft og utbygging av fjernvarme, seg ut som de mest hensiktsmessige løsningene. Samtidig er det viktig å "holde to tanker i hodet samtidig". Selv om kjernekraft ikke kan løse dagens akutte kraftbehov, er det nødvendig å starte arbeidet med å kartlegge mulighetsrommet, samt vurdere rammevilkår og reguleringer for mulig kjernekraftutvikling på sikt.

Vi mener derfor at regjeringen allerede nå bør:

- Sette i gang et strukturert utredningsarbeid for kjernekraft i Norge, med særlig vekt på SMR-teknologi
- Utarbeide en nasjonal strategi for kjernekraft som inkluderer teknologivurderinger, sikkerhet, avfallshåndtering og kompetansebehov
- Vurdere et test- eller pilotprosjekt i samarbeid med naboland som har erfaring med kjernekraft

Et slikt arbeid må bygge på et faktabasert grunnlag. Særlig bør man følge utviklingen av SMR-teknologien, som fortsatt befinner seg på pilotstadiet og ikke er kommersielt tilgjengelig. Før man går videre med utbygging i Norge, må teknologien ha dokumentert effekt og kostnadsnivå.

Ressurs- og kompetansebehov

Innføring av kjernekraft i Norge vil kreve betydelige ressurser – både økonomiske, regulatoriske og innen ny kompetanse. Det må påregnes flere års arbeid for å etablere:

- Relevant lovverk og tilsynsrammer
- En uavhengig og robust kontrollmyndighet
- Et nasjonalt kompetanseløft innen kjernekraftteknologi og sikkerhet

Selv om det finnes et visst utgangspunkt gjennom tidligere forskningsprosjekter, som IFE og Haldenreaktoren, har Norge ingen operativ erfaring med kommersiell kjernekraftproduksjon. Det vil derfor være nødvendig å utvikle nye utdannings- og opplæringsløp både på universitets- og fagskolenivå.

Vi anbefaler å utnytte kompetanse og erfaring fra våre naboland, særlig Sverige og Finland, for å redusere risiko, øke læring og akselerere utviklingsløpet. Samarbeid på

tvers av landegrenser kan være en viktig del av Norges strategi og vil også kunne gi reduserte kostnader.

Det er også viktig å være klar over at en satsing på kjernekraft vil legge beslag på ressurser fra forvaltningen, herunder reguleringsmyndigheter som allerede er presset. Dette må vurderes opp mot den totale ressursrammen og prioriteringen av andre energiltak. Om nødvendig må mulig reguleringsmyndighetene styrkes ytterligere.

Oppsummering

Samfunnsbedriftene Energi mener at kjernekraft ikke vil være en aktuell løsning for å løse kraftunderskuddet på kort og mellomlang sikt, men at teknologien på lengre sikt kan bli et nyttig supplement i det norske kraftsystemet. Kjernekraft kan bidra til:

- Økt forsyningssikkerhet gjennom stabil grunnlastproduksjon
- Lav arealbruk sammenlignet med annen kraftproduksjon
- Reduserte klimagassutslipp

Vi støtter at kjernekraftutvalget og regjeringen ser nærmere på dette mulighetsrommet, og får frem avgjørende ny kunnskap om en kjernekraftløsning i Norge. Samtidig vil vi understreke at en eventuell utbygging bør baseres på dokumentert teknologi og tydelige rammer for sikkerhet og avfallshåndtering. For å komme dit må vi altså få etablert tilstrekkelig kunnskap.

Med vennlig hilsen

Mona Adolfsen

Direktør for Samfunnsbedriftene Energi og IKT